

Warszawa, 30 października 2001 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

35286

RPO/248049/97/II/PS

Pani
Barbara Piwnik
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny

Szanowna Pani Minister

W październiku 1999 r., Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wystąpienie, sygnalizując konieczność wprowadzenia rozwiązań prawnych i instytucjonalnych, mających na celu poprawienie sytuacji osób pokrzywdzonych przestępstwem, a w szczególności poddając pod rozwagę utworzenie państwowego funduszu kompensacyjnego, z którego ofiary przestępstw mogłyby otrzymywać stosowne zadośćuczynienie.

Rzecznik zwrócił, między innymi, uwagę na fakt, iż problematyka zapewnienia ochrony niezbędnych praw osób pokrzywdzonych przestępstwem, jest przedmiotem uregulowań zawartych w: Deklaracji podstawowych zasad sprawiedliwości dla ofiar przestępstw i nadużyć władzy uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 29 listopada 1985 r. (rezolucja Nr 40/34), Europejskiej Konwencji z 24 listopada 1983 r. o kompensacji dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy, a także w zaleceniach Komitetu Ministrów Rady Europy: Nr R(85)11 z 28 czerwca 1985 r. w sprawie pozycji ofiary w ramach prawa i procesu karnego oraz Nr R(87)21 z 17 września 1987 r. w sprawie pomocy ofiarom przestępstw i zapobiegania wiktymizacji.

Istotną rolę w przyjęciu jednolitych standardów postępowania w programach niesienia pomocy ofiarom przestępstw odgrywa także działalność Europejskiego Forum Służb dla Ofiar (European Forum for Victim Services), które przyjęło w 1996 r. dokument: "Zbiór praw ofiary w procesie karnym".

W odpowiedzi na cytowane wystąpienie, Minister Sprawiedliwości zapewnił Rzecznika, (pismo z dnia 3 grudnia 1999 r. nr GP.107/99) iż podjęto prace legislacyjne nad aktem prawnym tworzącym fundusz kompensacyjny.

Z kolejnej informacji, uzyskanej w dniu 20 marca 2001 r. (nr BM.288/2001) wynika, iż w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad projektem ustawy o państwowym funduszu kompensacyjnym dla ofiar przestępstw. Projekt ustawy miał zostać poddany konsultacjom w sądach i prokuraturach apelacyjnych.

Podnieść należy, iż dotychczas, Polska nie ratyfikowała wspomnianej Europejskiej Konwencji o kompensacji dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy. Zaznaczenia wymaga, że powszechna stała się już w Europie praktyka udzielania ofiarom przestępstw pomocy obejmującej utracone zarobki, wydatki na leczenie, wydatki pogrzebowe i ewentualnie utratę środków utrzymania z gwarantowanych przez państwo funduszy kompensacyjnych. Praktyka ta uznawana jest za standard demokratycznego państwa prawnego, który - zważywszy na proces akcesyjny ze strukturami europejskimi - powinien być przez Polskę respektowany.

Mając zatem na względzie wagę przedstawionego problemu, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie o obecnym stanie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o funduszu kompensacyjnym.

Będę również zobowiązany za przedstawienie stanowiska, co do możliwości wszczęcia procedury ratyfikacyjnej Konwencji Europejskiej z 1983 r. o kompensacji dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll